

بسیج

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ریالی

مصوب هیات عامل مورخ ۱۳۹۲/۰۸/۲۱

با استناد به ماده ۸۴ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و اجزای ۱-۵ و ۲-۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۲ و تفویض اختیار مورخ ۱۳۹۱/۳/۴ هیات امنای صندوق، نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ریالی از محل منابع صندوق توسعه ملی در قالب ۱۱ بخش، ۴۵ بند و ۱۵ تبصره به شرح ذیل می باشد:

بخش اول - تعاریف و مفاهیم

الف - قانون: قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)

ب - صندوق: صندوق توسعه ملی

ج - هیات امنای: هیات امنای صندوق (موضوع بند "ج" ماده "۸۴" قانون)

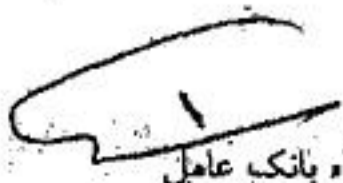
د - هیات عامل: هیات عامل صندوق (موضوع بند "د" ماده "۸۴" قانون)

ه - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

و - بانک عامل: هر یک از بانک های دولتی و غیردولتی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی که دارای قرارداد عاملیت با صندوق می باشد.

ز - نظام نامه: نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ریالی.

ح - قرارداد عاملیت: قراردادی است که بر اساس مفاد ماده ۸۴ قانون و نظام نامه، میان صندوق و بانک عامل منعقد و مطابق آن منابع صندوق برای پرداخت تسهیلات در اختیار بانک عامل قرار می گیرد.

امضاء بانک عامل

مهر و امضاء صندوق

بخش دوم - مقررات عام

الف- بانک مرکزی موظف است پس از اعلام صندوق نسبت به فروش منابع تخصیصی، موضوع اجزاء ۱-۵ و ۲-۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۲، به نرخ واحد برای کلیه مصارف اقدام نموده و معادل ریالی آن را به حساب صندوق نزد خود واریز نماید.

ب- بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل منابع صندوق توسط بانک‌های عامل به حساب صندوق نزد بانک مرکزی واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته خواهد شد.

ج- منابع صندوق در قالب قرارداد عاملیت که با رعایت مفاد نظامنامه، توسط هیأت عامل با بانک‌های عامل منعقد می‌شود، در اختیار متقاضیان سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی به شرح مندرج در بخش چهارم این نظامنامه قرار خواهد گرفت.

د- بانک‌های عامل از طریق انعقاد قرارداد عاملیت با صندوق در چارچوب این نظامنامه، اجازه اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق را دارا خواهند بود.

تبصره: صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، صرفاً در بخش آب و کشاورزی مجاز به اعطای تسهیلات می‌باشد.

ه- واحد پولی محاسبات، واحد رسمی پول کشور "ریال" است.

و- طرح‌های سرمایه‌گذاری و سرمایه در گردش بخش آب و کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست در چارچوب اولویت‌های بخش آب و کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست، پس از بررسی و تأیید در وزارت جهاد کشاورزی و یا سازمان جهاد کشاورزی استان، متناسب با سقف تسهیلات اختصاص یافته به هر استان برای بررسی و ارزیابی توجیه فنی، مالی و اقتصادی، به بانک‌های عامل ارسال می‌گردند.

ز- طرح‌های سرمایه‌گذاری و سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن پس از تأیید اولیه در کارگروه استانی صنعت، معدن، به کارگروه مرکزی صنعت، معدن مستقر در وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال می‌شوند تا پس از اولویت‌بندی در چارچوب دستورالعمل اجرایی نحوه بررسی، تأیید و معرفی واحدهای صنعتی و معدنی ابلاغی از سوی صندوق و نیز سیاست‌های کلان بخش، متناسب با سقف تسهیلات اختصاص یافته به هر استان برای بررسی و ارزیابی توجیه فنی، مالی و اقتصادی، به بانک‌های عامل ارسال می‌گردند.

تبصره ۱: بانک عامل موظف است قبل از پذیرش طرح‌های سرمایه‌گذاری و سرمایه در گردش بیش از پانصد میلیارد ریال (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال) نظر صندوق مبنی بر نحوه و میزان مشارکت مالی صندوق در طرح‌ها و فعالیت‌های مورد نظر را کتباً اخذ نماید.

تبصره ۲: به استناد تبصره ذیل جزء ۲-۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۲، اختصاص دو درصد (۲٪) از منابع اجزاء ۱-۵ و ۲-۵، با معرفی کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی خواهد بود. همچنین به استناد تبصره مذکور ده درصد (۱۰٪) از منابع اجزاء فوق به ایثارگران اختصاص می‌یابد.

امضاء بانک عامل

مستورالعمل

مستورالعمل
امضاء صندوق

بخش سوم - فعالیت‌های قابل قبول در بخش‌ها و زیربخش‌ها

فعالیت‌های سرمایه‌گذاری اولویت‌دار در بخش صنعت و معدن (به استثنای بخش ساخت مسکن) و بخش آب و کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست که طبق گزارش بانک عامل از توجیه فنی، مالی و اقتصادی لازم برخوردارند.

بخش چهارم - اشخاص مجاز

اشخاص مجاز به عنوان متقاضی استفاده از تسهیلات صندوق عبارتند از:

الف - تمام اشخاص حقیقی ایرانی که در بخش‌های مجاز موضوع بخش سوم این نظام‌نامه فعالیت می‌کنند و مجوزهای قانونی لازم را از مراجع ذی‌ربط در این خصوص دارا می‌باشند.

ب - تمام اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی ایرانی و بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات عمومی غیردولتی که مطابق اساسنامه خود، در بخش‌های مجاز موضوع بخش سوم این نظام‌نامه فعالیت می‌کنند.

تبصره ۱: پرداخت تسهیلات به مؤسسات و شرکت‌هایی مجاز است که حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) سهام یا سهم‌الشرکه آن‌ها مستقیم و یا با واسطه اشخاص حقوقی متعلق به اشخاص حقیقی باشد.

تبصره ۲: پرداخت تسهیلات به اشخاص حقوقی و بنگاه‌های اقتصادی که صرفنظر از نوع مالکیت، بیش از بیست درصد (۲۰٪) اعضاء هیأت مدیره آن‌ها توسط مقامات دولتی تعیین می‌شوند، ممنوع است.

تبصره ۳: پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی در سقف بیست درصد (۲۰٪) منابع صندوق مجاز است. مؤسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آن‌ها متعلق به مؤسسات عمومی و عام‌المنفعه نظیر موقوفات، صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و مؤسسات خیریه عمومی است، در حکم مؤسسات و شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی هستند.

ج - مؤسسات و شرکت‌هایی که بصورت مشترک با سرمایه‌گذاران خارجی فعالیت می‌نمایند.

تبصره ۱: مؤسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آن‌ها به اشخاص ایرانی تعلق دارد در چارچوب قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹.

تبصره ۲: مؤسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آن‌ها به اشخاص خارجی تعلق دارد با رعایت اصل ۸۰ قانون اساسی.

بخش پنجم - نرخ بازده مورد انتظار

نرخ بازده طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری موضوع بخش سوم این نظام‌نامه برای بخش آب و کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست حداقل پنج درصد (۵٪) و برای بخش صنعت و معدن حداقل معادل ده درصد (۱۰٪) تعیین می‌گردد.

مهر و امضاء بانک عامل

۳

مهر و امضاء صندوق

مهر و امضاء صندوق

بخش ششم - سود و وجه التزام

الف - نرخ سود تسهیلات اعطایی به اشخاص مجاز موضوع بخش چهارم این نظامنامه با توجه به نرخ بازده مورد انتظار از منابع صندوق و نرخ بازده طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری به شرح نرخ مندرج در قراردادهای عاملیت با بانکهای عامل خواهد بود.

ب - وجه التزام، طبق آخرین مقررات و آیین‌نامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی خواهد بود.

بخش هفتم - الزامات

الف - سقف‌های مجاز تسهیلاتی صندوق برای اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب مفاد قرارداد عاملیت منعقد شده و در صورت عدم تصریح در آن، در چارچوب مقررات بانک مرکزی خواهد بود.

ب - اعطای تسهیلات به اشخاص حقوقی مجاز مشروط به آن است که نسبت حقوق صاحبان سهام به مجموع دارایی‌های شرکت (نسبت مالکانه) در هر مقطع زمانی از بیست درصد (۲۰٪) کمتر نباشد.

ج - تسهیلات ریالی صرفاً جهت تأمین نیازهای ریالی طرح بوده و گیرنده تسهیلات مجاز به مصرف آن بابت هزینه‌های ارزی طرح نمی‌باشد. بانک عامل موظف به نظارت بر حسن اجرای این بند می‌باشد.

بخش هشتم - سهم آورده متقاضی

الف - سهم آورده متقاضی اعم از شخص حقیقی یا حقوقی در هر طرح حداقل معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی (نقدی و غیرنقدی طرح) بجز مبالغ ارزیابی فنی، مالی و اقتصادی بانک عامل خواهد بود.

تبصره - سهم آورده متقاضی نمی‌تواند از محل منابع استقراضی وابسته به طرح باشد.

ب - سهم آورده متقاضی در طرح‌های بخش تعاون حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ج - سهم آورده متقاضی در طرح‌های بخش آب و کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

د - سهم آورده متقاضی برای طرح‌های صادراتی اعم از صادرات کالا و خدمات حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) خواهد بود.

ه - سهم آورده متقاضی در شهرستان‌ها، بخش‌ها و دهستان‌های کمتر توسعه‌یافته (موضوع مصوبه شماره "۷۶۲۵۴/ت۳۶۰۹۵" مورخ ۱۳۸۸/۰۴/۱۰ هیات وزیران و تغییرات بعدی آن) حداقل بیست درصد (۲۰٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

مهر و امضاء بانک عامل

۴

مهر و امضاء صندوق

صندوق توسعه ملی

و- سهم آورده متقاضی جهت استفاده از تسهیلات سرمایه در گردش طبق آخرین ضوابط و مقررات ابلاغی بانک مرکزی خواهد بود.

تبصره: اولویت پرداخت تسهیلات با طرح‌هایی است که سهم آورده متقاضی و اشتغال‌زایی بیشتری داشته باشند. (به استثنای طرح‌های مربوط به شهرستان‌ها، بخش‌ها و دهستان‌های کمتر توسعه‌یافته و بخش آب و کشاورزی)

بخش نهم - مدت تسهیلات

الف - مدت زمان لازم برای دوره اجرا تا بهره‌برداری آزمایشی از طرح‌ها حداکثر ۳ سال، دوره تنفس حداکثر ۶ ماه و دوره بازپرداخت تسهیلات اعطایی با احتساب مجموع دوره‌های اجرا، بهره‌برداری و تنفس بنا به تشخیص بانک عامل حداکثر ۸ سال تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: در موارد خاص بانک عامل پس از تأیید هیأت عامل مجاز است حداکثر ۱۲ ماه به دوره اجرا افزوده و به طور متناسب از دوره بازپرداخت بکاهد.

تبصره ۲: مدت زمان لازم برای دوره اجرا، بهره‌برداری و تنفس برای طرح‌های واقع در شهرستان‌ها، بخش‌ها و دهستان‌های کمتر توسعه‌یافته (موضوع مصوبه شماره "۷۶۲۵۴/ت/۳۶۰۹۵" مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۰ هیأت وزیران و تغییرات بعدی آن) حداکثر ده سال (۱۰) تعیین می‌گردد.

تبصره ۳: دوره تأمین مالی برای تسهیلات سرمایه در گردش، حداکثر دو سال می‌باشد.

تبصره ۴: پرداخت تسهیلات از منابع صندوق توسط بانک عامل، به طرح‌های مصوب در ارکان اعتباری بانک عامل، به صورت یکجا (دفعه‌تاً واحد) و یا مرحله‌ای و متناسب با پیشرفت فیزیکی هر طرح صورت خواهد گرفت.

ب - بانک عامل مکلف است اقساط تسهیلات را در سررسید بر اساس مفاد قرارداد عاملیت به حساب ریالی صندوق نزد بانک مرکزی واریز کند. در غیر این صورت مشمول وجه التزام مندرج در بخش ششم این نظام‌نامه از سررسید اقساط خواهد بود.

تبصره: بانک مرکزی موظف است بر اساس مفاد قرارداد عاملیت صندوق با بانک عامل، در صورت تأخیر بانک عامل در بازپرداخت اقساط مربوط به تسهیلات صندوق، حسب اعلام صندوق نسبت به برداشت مبلغ اصل، سود و وجه التزام تسهیلات پرداختی (طبق بخش ششم نظام‌نامه) به نفع صندوق، از حساب/حساب‌های بانک عامل اقدام نماید.

ج - در صورتی که تسهیلات پرداختی به صورت تلفیقی (منابع داخلی بانک عامل و منابع صندوق) باشد، شرایط و ضوابط موضوع این نظام‌نامه (اعم از نرخ سود، سهم آورده، مدت زمان بازپرداخت و...) صرفاً ناظر به منابع صندوق بوده و بانک عامل می‌تواند در مورد بخشی از منابع که خارج از منابع صندوق تجهیز نموده است وفق ضوابط و مقررات خود عمل نماید.

مهر و امضاء بانک عامل

مهر و امضاء صندوق

مهر و امضاء صندوق

بخش دهم - مسئولیت‌ها و تعهدات بانک عامل

الف - ایجاد واحد پذیرش طرح‌های متقاضیان سرمایه‌گذاری در حد نیاز در شعب بانک‌های عامل در تهران و مراکز استان‌ها.

ب - تجهیز واحدهای پذیرش بانک عامل از نظر تخصص‌های فنی، مالی و اقتصادی مورد نیاز.

ج - بانک عامل موظف است دستورالعمل‌ها و مقررات مربوط به اعطا و بازپرداخت تسهیلات از منابع صندوق را جهت اطلاع‌رسانی به متقاضیان به واحدهای تابعه ابلاغ نماید.

د - احراز اهلیت متقاضیان دریافت تسهیلات از منابع صندوق و اعتبارسنجی آن‌ها.

ه - ارزیابی و تأیید توجیه فنی، مالی و اقتصادی طرح‌ها.

و - احراز کفایت بازدهی طرح‌ها به میزانی که از حداقل نرخ بازده مندرج در بخش پنجم این نظام‌نامه کمتر نباشد.

ز - ارسال خلاصه‌ای از اطلاعات طرح‌های مصوب دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی مطابق شناسنامه اعتباری به صندوق.

ح - انعقاد قرارداد تأمین مالی طرح‌های مصوب با متقاضی پس از تأیید صندوق و ارسال نسخه‌ای از آن به صندوق.

ت - تعیین مدت دقیق و برنامه‌ریزی شده تأمین مالی طرح‌ها، زمان‌بندی بازپرداخت تسهیلات و اعلام آن به صندوق.

ی - نظارت بر نحوه مصرف تسهیلات اعطایی در محل پیش‌بینی شده و همچنین نظارت بر پیشرفت فیزیکی و مالی طرح‌ها و ارسال گزارش‌های ادواری (سه ماهه، شش ماهه، سالانه) وضعیت طرح‌ها به صندوق.

ک - قبول ریسک بازپرداخت و وصول اقساط از گیرنده تسهیلات و وارپس آن به حساب صندوق نزد بانک مرکزی (اعم از اصل، سود و وجه التزام).

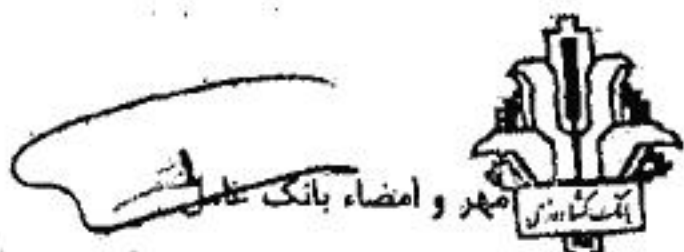
ل - رعایت دقیق مصوبات هیأت امنا و هیأت عامل که توسط صندوق ابلاغ می‌شود.

م - به منظور جلوگیری از تضییع منابع صندوق و حصول اطمینان از مصرف بهینه آن منطبق با درخواست‌های واصله، بانک عامل موظف است تمهیدات لازم را از طریق کارشناسان یا مشاوران ذیصلاح جهت اطمینان از مناسب بودن قیمت موضوع پیش فاکتورها بکار گرفته و ضمانت اجرایی لازم، اعم از دریافت سود و کلیه خسارت‌های وارده را در قرارداد خود با متقاضی، پیش‌بینی نماید.

بخش یازدهم - سایر

نحوه عمل در موارد غیر مصرح در این نظام‌نامه، تابع اساسنامه صندوق موضوع ماده ۸۴ قانون و سیاست‌های پولی، اعتباری و ارزی ابلاغی بانک مرکزی خواهد بود.

مهر و امضاء بانک عامل

۶

مهر و امضاء صندوق

مهر و امضاء صندوق

